

Kristian Blystad (født 18. Mars 1946 i Bergen er en norsk skulptør).

Blystad begynte sin kunstneriske utdanning på grafikkavdelingen ved Bergen kunsthåndverkskole med Asbjørn Brekke som lærer. Han ble ledet mot det skulpturelle mediet av Hugo Wathne på Studieatelieret i hjembyen. Møtet med den særegne svenske skulptøren Torsten Renqvist i 1969 ga ham ytterligere impulser til å utprøve tredimensjonale uttrykksformer.

Stimulert av svenskens ukonvensjonelle motivkoblinger og materialbruk debuterte Blystad på Unge Kunstneres Samfunds Vårutstilling i 1970. Krasse materialmotsetninger mellom stein, stål og tre i "Hjerte" og "Hode" ga de lavt plasserte montasjeskulpturene en emosjonell, høytemperert karakter. Debuten ble da også lagt merke til, og Blystads ekspressive energi og sans for uttrykksfulle forbindelser mellom materialene møtte sterk respons på de unge bergensernes gruppeutstilling "Bellevue – Bellevue" i Oslo Kunstforening to år etter.

Samme høst overrasket Blystad sine bergenskolleger med å starte studier ved Statens Kunstakademi. Og enda mer da han etter en tid tok steget fra modernisten Halfdan Ljøsnes undervisning i romkunst og underla seg naturalisten Per Palle Storms klassiske kanon fra antikken til Rodin. Selv mente Blystad at arbeidet med de sterke virkemidlene var kommet til en foreløpig konklusjon. Derfor så han en ny målsetning i "å trene, trimme og øve seg i å se", selv om det måtte skje under et strengt tradisjonelt regime med modellering av akt i leire som alfa og omega. Høstutstillingsdebuten i 1973 med et kvinneportrett støpt i betong ble en mager trøst for en praksis, som etter hvert tæret på tiltroen til egen kunstnerisk kapasitet.

Det var hans bidrag til den viktige manifestasjonen "Skulptur underveis" i 1980, som igjen skapte oppmerksomhet om Blystads signatur. Særlig den grovt øksete firfotingen "Svin" med sitt abnorme tryne og framstilt av kasserte jernbanesviller sto som et clou i overlyssalen. Og ble straks ervervet av Nasjonalgalleriet. Samme materiale ble året etter utgangspunkt for en sjelden sensitiv cellospiller, som med tittelen "Til Adagio" vitnet om skulptørens finstilte gehør på Juni-utstillingen i Kunstnerforbundet. Og viste at gjenbruket av et utrangert underlag kunne bli basis for en visuelt vid spennvidde.

I følgende periode tok Blystad på nytt opp stein som materiale, og hogde sin formfølelse fram i mørk diabas, grå-rødlig granitt og lys larvikitt. Et eksempel på den førstnevnte er det abstraherte og polerte bølgetemaet i "Flytende gresk" (Norges Bank, 1986), mens granitten ga grunnlag for den dramatiske konstellasjonen i fontenen "Kronos" ved Kreditkassen på Majorstua samme år (fra 2000 fusjonert med Nordea). Kontrasten mellom dunkel diabas og den lyse larvikitten ga ham ekstra fargestemte motsetninger å spille på i en dynamisk fiskeform for Nordisk skulpturtriennale (Drammen, 1983), der en uthult gyte-grop ga en fertil dimensjon til vannets skapning.

Det var likevel Blystads aktualisering av det klassiske torso-temaet, som ga ham sitt avgjørende gjennombrudd som skulptør. "Det løsnat med torsoen, og det gikk lett fordi den hadde et abstraksjonsnivå som passet", sa han så endefram i forbindelse med sin debututstilling i Galleri K. Mens verkene viste variasjonsrikdom og en innarbeidet følsomhet for anatomiske sammenhenger. Gjennom i sin fragmentariske form tegner torsoene et empatisk menneskebilde. Blystads feminine og mannlige forankrete legemsutsnitt beveger seg over en uttrykkskala fra sensualisme til sårbarhet, og forenes av en respektfull humanisme i sin gestaltning av ulike emosjonelle tilstander. Med motpoler som de vitalt virile "Armene ut"(1990) og det blygt bøyde stillingsmotivet i "Gutt"(1985). Debuten fikk hans tidligere professor Per Palle Storm til entusiastisk å utbryte: "Her ser vi hvordan ting kan bli vakrere og mer uttrykksfulle jo mindre de bearbeides. Hvordan tanken kan antydes med sin jomfruelige skjønnhet". Innkjøpskomiteene i så vel Museet for Samtidskunst som Astrup Fearnley-museet delte Storms begeistring, og gjorde markante innkjøp hos debutanten.

Blystad har også arbeidet i monumentale formater for det offentlige rom. Hans granittstatue av bysbarnet Wilhelm Frimann Koren Christie ble reist på Løvebakken i forbindelse med grunnlovsjubileet i 1989, og i samme materiale laget han helfiguren av den danske prins Christian Fredrik like ved da Grunnlovens 200 år ble markert i 2014. Torso-motivet har også vært bearbeidet i anselige dimensjoner. Først gjennom nesten tre meter høye "Troll" som er reist i naboskapet til Bergens kunsthåndverksskole (1992). Dernest den stiliserte giganten "Armene ut", som inntil Behring Breiviks dødelige bombeattentat sto som et livskraftens symbol ute i et basseng foran Høyblokka i Regjeringskvartalet.

Sammen kollegaen Jorunn Sannes ble Blystad trukket inn i arbeidet med fasadekledningen på Snøhettas bibliotek i Alexandria, der man utformet skrifttegn i relieff fra all verdens språk i stein. Det internasjonalt kjente arkitektkontoret valgte de samme to pluss Kalle Grude til å stå for taklandskapet på den nye operaen i Bjørvika i 2008, som har rukket å bli et urbant utfartssted i hovedstaden. Blystads mur og gangrampe fra på Lillehammer fyller en både praktisk funksjon for effektiv kommunikasjon, og gjør vandringsleden i granitt til en fryd for berøring og blikk. Det samme gjelder "Vegetasjon og hvile" i Munkedal, Sverige, hvor Blystad med lokal Lander-granitt byr travle bilister på et arkitektonisk/skulpturelt avbrykk under ferden mot grensene i nord og sør.

Harald Flor

Separatutstillinger :

Galleri K, Oslo (1990, 1992, 1994, 2002),

Henie-Onstad kunstsenter, Høvikodden, Bærum (1994),

Bergens kunstforening, Festspillutstilling (1994),

Schæffergården, Gentofte, Danmark (1996),

Vigeland-museet, Oslo (2001),

Nils Aas Kunstverksted, Inderøy (2010).

Gruppe- og kollektivutstillinger (utvalg).

Vestlandsutstillingen, grafikk (1968),

"Ny bergensskulptur", Galleri 1 (1972),

"Bellevue – Bellevue", Oslo Kunstforening (1972) ,

Høstutstillingen, Kunstnernes Hus , Oslo (1973),

"Skulptur underveis", Kunstnernes Hus, (1980),

"Norsk bild", Helsingfors Konsthall (1981),

"Tema tre", Kunstnerforbundet, Oslo (1984),

"Sesjon", Kunstnernes Hus, Oslo (1985),

"Åpent hav", Museet for Samtidskunst (nå Nasjonalmuseet for kunst), Oslo

og videre til Berlin – Dresden (1991).

"Steinhoggere", Lillehammer Kunstmuseum (1998),

"Mennesker jeg har møtt", Nils Aas Kunstverksted (2003),

"Skulptur – Arkitektur", Norges Ambassade i Berlin (2005),

"Skulptur i Pilane", Sverige (2007, 2008, 2009),

"Skulptur Åsgårdstrand", Havneområdet (2011),

Jubileumsutstillingen i Kunstnerforbundet (2011).

Representert:

Nasjonalmuseet for kunst (Nasjonalgalleriet og Museet for Samtidskunst),

KODE (Bergen Billedgalleri),

Astrup Fearnley Museum for Moderne Kunst,

Norsk Kulturråd,

Oslo Kommunes Kunstsamling.

Utsmykninger (utvalg):

"Lyttende", granitt, Regjeringsbygget (1982),

"Fisk", larvikitt, gågaten, Sandnes (1986),

"Sort", diabas, Universitetet i Bergen (1987),

"Abstrakt form", granitt, Rollanparken, Bergen (1988),

"Veivokteren", granitt, Norsk veimuseum, Hunderfossen (1992),

"Natt", diabas, Loddefjord, Bergen (1994),

"Svart figur", diabas, Schäffergården, Gentofte (1996),

"To Mandela", granitt, gave fra Den norske stat, Cape Town (1998),

"Liggende hode II", granitt, svart marmor, Munkedamsveien, Oslo (1999),

Fasadevegg i granitt til Den Norske Ambassade, Berlin (1999),

"Hun, Han og Vann", granitt, Høyanger (2001),

"Grønn dame", bronse, Høegh Eiendom, Oslo (2007),

"Steinhoggermonument", granitt, Fredrikstad (2009),

"Hesten", bronse, Rælingen Kunstforening (2012).

Kilder:

Erik Mørstad i Norsk Kunstnerleksikon, Universitetsforlaget, (1982).

Harald Flor: "Inn i en ny tid. Etterkrigstidens skulptur", Norges Kunsthistorie bind 7, (1983).

Hans-Jakob Brun: "Norske billedhuggere i dag", Universitetsforlaget, Oslo (1983)

Harald Flor: "Kristian Blystad – figurfragmenter og bruddstykker av berg", Messel Forlag, Oslo, (2001).